

Asia: VN/24353/2024

HE eurooppalaista medianvapausasetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lapin liiton lausunto hallituksen esitykseen eurooppalaista medianvapausasetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

Lapin erityispiirteet ja alueellisen median merkitys

Lappi on Suomen pohjoisin, maantieteellisesti laajin ja harvaan asutuun maakunta, jolla on keskeinen rooli kansallisessa ja kansainvälisessä turvallisuudessa sekä vihreän siirtymän investoinneissa. Pitkät etäisyydet ja paikallismedian resurssien väheneminen heikentävät tiedonsaantia ja kansalaisten osallistumismahdollisuuksia. Sääntelyn toimeenpanossa on huomioitava koko Itä- ja Pohjois-Suomen erityispiirteet sekä alueellisen median merkitys demokraattisen osallistumisen ja elinvoiman ylläpitäjänä.

Mediamarkkinoiden keskittyminen

Alueellinen media on olennainen tiedonvälityksen ja kulttuurisen monimuotoisuuden turvaaja. Sääntelyn on mahdollistettava paikallisten mediatoimijoiden resurssien yhdistäminen toiminnan turvaamiseksi.

Median vapaus

Riippumattoman median toimintaedellytyksiä on vahvistettava ilman tarpeetonta hallinnollista taakkaa. Paikallismedian merkitys on erityisen suuri harvaanasutuilla alueilla, esimerkiksi elinvoiman, kulttuurin, hyvinvoinnin, demokratian ja valmiuden näkökulmasta. Sääntelyn on oltava joustavaa, jotta pienet mediatoimijat voivat jatkaa toimintaansa ilman lisäbyrokratiaa.

Mediamarkkinoiden valvonta

Liikenne- ja viestintäviraston valvontatehtävien laajentaminen ei saa lisätä hallinnollista rasitetta. Pienillä markkinoilla yrityskaupat voivat olla kriittisiä median jatkuvuuden kannalta. Valvonnan on oltava läpinäkyvää ja mahdollistettava paikallisten toimijoiden kuuleminen.

Tietokanta omistussuhteista

Läpinäkyvyys on tärkeää, mutta tietokannan toteutuksen on oltava joustava eikä se saa lisätä hallinnollista taakkaa pienille tiedotusvälineille tai kunnille. Rekisteröinnin on oltava suhteutettu toimijan kokoon ja markkinavaikutukseen.

Valtion mainonta

Valtion ja kuntien mainonnan on säilyttävä alueellisesti kohdennettuna ilman tarpeetonta sääntelyä. Mainonnan reilu jakautuminen eri medioille on turvattava, mutta Lapin erityisolosuhteet ja pieni mediakenttä huomioiden. Lisätyötä myöskään julkisille toimijoille, kuten kunnille, esimerkiksi raportoinnissa, on vältettävä. Kannatamme tässä Kuntaliiton ehdotusta kuntien raportointitavasta.

Euroopan mediapalvelulautakunta

Lautakunnan riippumattomuus on keskeistä, mutta sen tulee kuulla myös alueellisia toimijoita. Suomi voi vaikuttaa siihen, että harvaan asuttujen alueiden mediaolosuhteet otetaan huomioon toiminnassa. Kansallisten viranomaisten on voitava tehdä alueellisia linjauksia ilman liiallista EU-tason byrokratiaa.

Johtopäätökset ja suositukset

- Sääntelyn on turvattava paikallismedian toiminta ilman kohtuutonta hallinnollista taakkaa medialle tai kunnille.
- Yli puolen Suomen (Itä- ja Pohjois-Suomi) erityisolot ja harvaanasutun alueen haasteet on huomioitava toimeenpanossa.
- Valtion ja kuntien mainonnan sääntely ei saa heikentää paikallismedioiden elinvoimaisuutta.
- EU- ja kansallisen tason valvonnan on oltava tasapainoista, jotta se ei hankaloita alueellisten toimijoiden toimintaa.

Lapin liitto korostaa, että alueellisen median saavutettavuus ja elinvoimaisuus ovat keskeisiä demokraattisen osallistumisen, hyvinvoinnin, kulttuurin, elinkeinoelämän ja varautumisen näkökulmasta. Sääntelyn on oltava joustavaa, jotta paikallinen media voi jatkossakin tarjota laadukasta ja moniarvoista journalismia.

Lintula Jenni
Lapin liitto